

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, responsabil de elaborarea politicilor în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de act normativ are ca scop operarea unor modificări în Legea nr. 1350/ 2000 cu privire la activitatea arhitecturală pentru îmbunătățirea guvernantei în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii, luând în considerație cerințele actuale în domeniu și necesitatea ajustării legii la cadrul legal existent, precum și punerii în executare a prevederilor pct. 10.55. a Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.

Modificările operate prin proiectul de lege vor contribui la dezvoltarea și promovarea arhitecturii naționale, păstrarea și evidențierea coloritului ei tradițional, protejarea lucrărilor de arhitectură și a dreptului de autor, protejării monumentelor istorice și culturale, dezvoltarea culturii urbane și definirea arhitecturii de înaltă calitate-Baukultur, determinarea rolului arhitectului-autor ca persoana dominantă a procesului de activitate arhitecturală, precum și constituirea în acest scop a Ordinului Arhitecților din Republica Moldova, ca formă de organizare independentă, nonprofit, autonomă, apolitică și de interes public.

Una din condiții care impun elaborarea proiectului de act normativ a fost necesitatea de a exclude prevederile depășite și de a ajusta prevederile Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, cu prevederile următoarelor acte normative, cu modificările ulterioare:

Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului

Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice

Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe

Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale

Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal

Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație

Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional

Legea nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice, etc.

inclusiv:

Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, adoptată la Grenada, la 3 octombrie 1985, ratificată prin Legea nr.533/2001

Convenția privind protecția și promovarea diversității de expresii culturale, adoptată la Paris, la 20 octombrie 2005, ratificată prin Legea nr.258/2006

Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030. Rezoluția Adunării Generale ONU, nr.70/1, semnată de Republica Moldova la New York în septembrie 2015

Declarația de la Davos din 2018 pentru Baukultur de înaltă calitate și susținerea beneficiilor și valorilor economice adăugată pe care acest concept le aduce. Conceptul de Baukultur a fost lansat în anul 2018, în cadrul primei reuniuni a miniștrilor culturii și șefilor de delegații ale statelor semnatare ale Convenției Culturale Europene și ai statelor observatoare ale Consiliului Europei, precum și reprezentanți ai UNESCO, ICCROM, Consiliului Europei și Comisiei Europene, ai Consiliului Arhitecților din Europa, Consiliului European al Urbaniștilor, ICOMOS International și Europa Noastră, reunite la Davos, Elveția, în ajunul reuniunii anuale a Forumului Economic Mondial.

În Declarație au fost definite opt criterii pentru a evalua calitatea Baukultur, care ulterior, au fost incluse în Raportul Comisiei Europene privind Metoda deschisă de coordonare (OMC) și adoptat de Consiliul Uniunii Europene în 2021, inclusiv și ca instrument de definire a arhitecturii de înaltă calitate, precum și Memorandumul Baukultur de creare a Alianței Baukultur de la Davos, în ianuarie 2023, Elveția, care a fost semnat de peste 30 de state, al cărui membru este și de Republica Moldova. Mai

multe țări, precum și Comisia Europeană, au încorporat obiectivele în politica lor Baukultur, strategiile arhitecturale și agendele urbane.

Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate, semnată la Faro la 27 octombrie 2005, ratificată prin Legea nr.198/2008

Convenția privind peisajul european, semnată la Florența la 20 octombrie 2000, ratificată prin Legea nr.536/2001

Noua Agendă Urbană, adoptată la Quito, Republica Ecuador – 2016 ș.a.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiecte care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi și elemente noi, care vor avea și un efect social important, inclusiv și asupra dezvoltării urbane și realizării unei politici de coeziune teritorială, sunt:

cerințe menite să promoveze concursurile de soluții naționale și internaționale și utilizarea de beneficiari/investitori ca instrumente importante, care conduc la crearea obiectelor cu valoare deosebită arhitecturală și urbanistică, la restaurarea corectă a obiectelor de patrimoniu de importanță națională și locală, realizate în baza celor mai bune soluții obținute în urma desfășurării concursurilor respective;

promovarea și realizarea concursurilor de soluții în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice;

prevederi ajustate la Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, la Legea nr.982/2000 privind accesul la informație și Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional;

prevederi ajustate la Legea nr.18/2023 pentru modificarea unor acte normative (cooperarea autorităților administrației publice locale prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară), precum:

- în scopul încurajării cooperării între comunități și susținerea coeziunii teritoriale, este propusă crearea de „asociații de dezvoltare intercomunitară”, în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice specifice domeniului amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii (inclusiv cooperarea în elaborarea documentațiilor de urbanism), ori prestarea, în general, a activităților specifice arhitectului-șef sau organului local de arhitectură și urbanism, inclusiv neocupării funcțiilor de arhitect-șef în unele localități din cauza lipsei de specialiști în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, și alte competențe delegate acestora de către autorităților administrației publice locale, conform prevederilor Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală;

- în scopul îmbunătățirii deciziei în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului pentru regiunile de dezvoltare, raioane, municipii, orașe și orașe-poli de creștere și pentru a evita orice subiectivism asupra deciziilor, cât și pentru a utiliza eficient experiența profesională a specialiștilor în domeniu, în baza propunerii arhitectului-șef al localităților, se modifică art. 6 „Consiliile arhitectural-urbanistice” din Legea nr. 1350/2000, având competențe de a emite avize aprobate ulterior de consiliile locale, care vor activa în baza unui regulament aprobat de consiliile locale.

Constituirea Ordinului Arhitecților Republicii Moldova în conformitate cu prevederile Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, ca organizație profesională, apolitică, constituită benevol, necomercială, cu personalitate juridică, de interes public, cu patrimoniu și buget propriu, autonomă și independentă, care va crea și gestiona inclusiv și Registrul Național al Arhitecților și contribui prin intermediul membrilor săi la: calitatea produsului de amenajare a teritoriului, urbanism și arhitectură; dezvoltarea și susținerea educației și instruirii persoanelor, difuzării și acumulării de cunoștințe și promovarea standardelor profesionale în domeniu; protejarea peisajului, în înțelesul Convenției privind peisajul european, luând în considerare necesitatea adaptării la schimbările climatice și reducerea riscului la dezastre; protejarea biodiversității, diversității culturale, patrimoniului arhitectural și cultural; susținerea comunităților locale pe subiectele de competența s.a.

Aceste modificări sunt stringent necesare de a fi promovate, având în vedere că în Legea cu privire la activitatea arhitecturală, din anul 2012 nu au fost efectuate careva modificări esențiale și ajustări la actele normative noi naționale, astfel multe din prevederile legii respective sunt depășite.

5. Fundamentarea economică-financiară

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, nu necesită cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, se încadrează în cadrul normativ în vigoare, iar aprobarea acestuia nu va genera necesitatea modificării altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării, consultării publice și avizării proiectului de act normativ a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe platforma guvernamentală, la adresa: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-legii-de-modificare-a-legii-nr-13502000-cu-privire-la-activitatea-arhitecturala/10001> .

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, va fi supus avizării și consultării publice, conform art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, va fi supus expertizei anticorupție, conform art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele acesteia vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, va fi supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, și rezultatele examinării acesteia vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea elaborării analizei impactului la proiect și examinării proiectului de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Deși unele prevederi ale proiectului, se referă la participarea reprezentanților Ordinului Arhitecților la procesul de atestare a specialiștilor cu activități în arhitectură, urbanism și proiectări, acestea se încadrează organic în procedura de atestare tehnico-profesională stabilită de Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții și prevederile Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin HG nr.329/2009, fără careva modificări la acestea, respectiv nu este necesară o Analiză a impactului de reglementare.

Secretar general

Angela ȚURCANU